

Ruiming graf met metalen kist

8 januari 2010

Vraag nummer: 7208 (oude nummer: 14744)

De rechthebbenden op een graf hebben aangegeven dat naar hun weten in 1980 de overledene, overleden in Amerika, na balseming in een luchtdichte metalen kist is begraven op ons kerkhof. De rechthebbenden willen de grafrechten beëindigen. De rechthebbenden verzoeken op de hoogte te worden gehouden van de ruiming en overweging "met uw instemming bij de ruiming aanwezig te zijn". Normaal gesproken wordt op ons parochieel kerkhof enkel het grafmonument verwijderd, en bij hergebruik van het graf de menselijke restanten dieper begraven. Hoe moeten wij in dit geval handelen, nu het ernaar uitziet dat de metalen kist met het lijk wellicht nog intact zijn? Wij denken aan opgraving en vervolgens crematie (na natuurlijk toestemmingen van de Officier van Justitie en de Burgemeester), maar ons dunkt dat de kosten daarvan dan bij de familie zullen moeten komen. Het toenmalig geldend kerkhofreglement hebben wij er nog niet op nageslagen, maar de rechthebbenden melden wel dat de parochie destijds heeft ingestemd met het begraven in de metalen kist.

Bij voorbaat dank voor uw advies. Met vriendelijke groeten,

Pastoor XX

Antwoord:

Geachte heer,

Het is ongebruikelijk en onwenselijk om nabestaanden bij de ruiming van een graf aanwezig te laten zijn. Vaak is het in reglementen of verordeningen uitgesloten en anders is er wel een regeling waarin wordt gesteld dat het bestuur kan besluiten in zaken waarin het reglement niet voorziet. Het is vaak een grote emotionele belasting voor nabestaanden om stoffelijke resten te zien.

Als een stoffelijk overschot in een luchtdichte metalen kist ligt, kan dat ook slechts ten dele verteerd zijn. Dat maakt het letterlijk en figuurlijk misschien erg onfris. Geen zaak om familie bij te hebben.

Voor bepaalde soorten internationaal vervoer werden en worden overledenen inderdaad gebalsemd, maar alleen op een hele lichte wijze. Om het lichaam gedurende het transport in goede staat te houden; niet voor de eeuwigheid. Niet iets wat op termijn de ontbinding van het stoffelijke overschot hoeft te belemmeren. Het probleem zit hem niet in de balseming, maar in de kist.

Het was gebruikelijk om als iemand in een metalen (zinken) kist, afkomstig uit het buitenland, werd begraven, het deksel van de kist een beetje te openen of om er enkele luchtgaten in te maken. Anders zou het stoffelijk overschot niet kunnen verteren. Bij grote begraafplaatsen was dat althans vaak praktisch; misschien dat men dat op een kleinere kerkelijke begraafplaats niet durfde.

Maar goed, wat nu te doen?

U denkt aan opgraving en crematie van de stoffelijke resten. Ik denk dat u dat moet vergeten. Een crematorium accepteert geen zinken kist voor een crematie; de stoffelijke resten zouden eerst in een gewone kist omgelegd moeten worden. Maar als de kist werkelijk luchtdicht afgesloten was, is dat waarschijnlijk nagenoeg onmogelijk. De kans bestaat dat men in de kist een soort blubber aantreft, die niet hanteerbaar is.

Wettelijk is het zo, dat opgraven en cremeren alleen toegestaan is met toestemming van de rechthebbende op het graf; een begraafplaats mag het nimmer op eigen houtje doen, ook niet met verlof

van de burgemeester voor de opgraving. (Verlof van de officier van justitie is niet meer nodig; sinds wijziging van wetgeving per 1 januari 2010 is verlof van de officier alleen nodig bij crematie binnen een jaar na het overlijden. Dat is hier niet aan de orde.)

Het idee om de kosten van ruiming van het graf voor rekening van de nabestaanden/ rechthebbende te laten komen, kunt u ook vergeten. Daar is geen enkele juridische basis voor. Alleen als het een afspraak of regel in het beheersreglement was op het moment van uitgifte van het graf.

Wat eigenlijk had moeten gebeuren is dat u in 1980 geen begraafing in een zinken kist had moeten accepteren. U had kunnen eisen dat de overledene eerst omgelegd zou worden in een gewone kist. Ook als dat toen nog niet in een reglement stond. De eigenaar van een terrein kan altijd eisen stellen aan wat hij op zijn terrein toelaat.

Wat u nu kunt doen, is het graf openen en de toestand van de kist inspecteren. Wellicht is de kist toch niet luchtdicht gesloten geweest en is het stoffelijk overschot verteerd. Dan kunnen deze resten dieper herbegraven worden, zoals gebruikelijk is. Wellicht is de kist nog helemaal intact. Dan zouden er alsnog aan de zijkanten, hoog en laag, gaten in geboord kunnen worden, om lucht toe te laten en vocht uit te laten lopen. En dan het graf maar weer dicht gooien en de tijd haar werk laten doen.

Beter is het nog om de kist in haar geheel te verwijderen. U kunt dat dan doen op een plek waar de stoffelijke resten direct herbegraven kunnen worden. Misschien was de overledene ook nog gehuld in een oud type lijkhoes, die nauwelijks of niet verteert. Die hoes zou dan open gescheurd moeten worden. Als dat voor de mensen die gewoonlijk grafwerkzaamheden op uw kerkhof uitvoeren bezwaarlijk is, kunt u een gespecialiseerd bedrijf inhuren. In uw regio zou ik denken aan bedrijven zoals bijvoorbeeld Gravendienst Strijbos in Weert of Van der Burgt in Gemert. Wellicht hebben die ook andere opties.

De kosten van zo'n ruiming kunt u niet op de familie verhalen. U moet het maar beschouwen als leergeld.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.